

Вольф О. О.^{1,3}, Царенко А. В.^{1,4}, Величко Н. М.², Толстих О. І.¹,
Бондарчук А. М.¹

¹Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, м. Київ, Україна

²ДУ «Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова НАМН України», м. Київ, Україна

³Благодійна організація «Асоціація паліативної та хоспісної допомоги», м. Київ, Україна

⁴Міжнародна громадська організація «Міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства», м. Київ, Україна

Соціально-медичні аспекти впливу економічної кризи внаслідок пандемії COVID-19 на паліативну та хоспісну допомогу у світі та в Україні

Резюме. Актуальність. У перспективі 2020-2030 рр. потреба у паліативній та хоспісній допомозі (ПХД) в усьому світі буде значною, що зумовлено зокрема тим, що кількість людей похилого віку невідмінно зростає, а також буде збільшуватись кількість людей, які помирають щороку від хронічних захворювань. **Мета роботи:** визначити основні соціально-медичні, соціально-економічні та технологічні чинники, вплив яких на розвиток ПХД та паліативного догляду буде визначальним у найближчі 10-15 років на фоні загострення глобальної соціально-економічної кризи внаслідок пандемії COVID-19. **Матеріали та методи.** У роботі були використані національні та міжнародні літературні джерела, напрацювання БО «Асоціація паліативної та хоспісної допомоги», яка застосувала методи моделювання майбутнього, запропоновані соціологічною компанією «Актив-Груп», результати соціологічного дослідження; застосовані бібліосемантичні, статистичні і соціологічні методи дослідження. **Результати.** Одним із важливих трендів, пов'язаних з глобальною економічною кризою внаслідок пандемії COVID-19, є посилення потреби закладів ПХД та паліативного догляду у державному та муніципальному фінансуванні і підвищенні ролі урядів у підтримці хоспісів. Іншим трендом на найближчі 10-15 років є те, що у закладах ПХД та паліативного догляду буде розвиватися використання нових інформаційно-комунікаційних технологій. Результати соціологічного дослідження свідчать, що в Україні також існують значні проблеми з комплектуванням стаціонарних закладів ПХД персоналом. **Висновки.** Одним із важливих трендів, пов'язаних з загостренням глобальної соціально-економічної кризи внаслідок пандемії COVID-19, є скорочення державного та муніципального фінансування закладів ПХД та паліативного догляду, що вимагатиме збільшення їх фінансування за рахунок фандрейзингу та донорів (благодійників). У сферу надання ПХД та паліативного догляду усе ширше будуть інтегруватися сучасні інформаційно-комунікаційні технології, пов'язані зі штучним інтелектом і віртуальними технологіями. Майбутнє ПХД та паліативного догляду в умовах економічного спаду внаслідок пандемії COVID-19 значною мірою залежатиме від усвідомлення цінності людського капіталу і адекватного забезпечення закладів ПХД та паліативного догляду кваліфікованим та мотивованим персоналом. В Україні також зараз існують значні проблеми з комплектуванням стаціонарних закладів ПХД персоналом, що вимагає від держави розробки та впровадження програми мотивації та професійної підготовки кадрів.

Ключові слова: паліативна та хоспісна допомога; інформаційні технології; інкурабельні хворі; паліативні пацієнти; люди похилого віку; мультидисциплінарний підхід; пандемія COVID-19; соціально-економічна криза; соціальна робота, соціальна політика; участь громадськості у формуванні соціальної політики держави

Вступ

Більшість науковців і експертів ООН, ВООЗ, Ради Європи не мають сумніву, що вплив глобальної економічної кризи внаслідок пандемії COVID-19 торкнеться всіх сфер суспільного життя, у тому числі охорони здоров'я і соціального захисту населення. Одним із важливих довготривалих наслідків пандемії COVID-19,

який ми спостерігаємо вже сьогодні, — це розвиток нових інформаційних технологій і їх впровадження в заклади паліативної та хоспісної допомоги (ПХД) та паліативного догляду, що відбувається на фоні загострення глобальної соціально-економічної кризи.

У даному контексті в Україні дослідження поки що не проводилися. Міжнародні дослідники, які вивчали

© «Здоров'я суспільства» / «Здоровье общества» / «Health of Society» («Zdorov'a suspil'stva»), 2020

© Видавці Міжнародна громадська організація «Міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства», Заславський О.Ю. / Издатели Международная общественная организация «Международная ассоциация «Здоровье общества», Заславский А.Ю. / Publishers International Public Organization "International Association "Health of Society", Zaslavsky O.Yu., 2020

Для кореспонденції: Вольф Олександр Олександрович, Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, вул. Дорогожичська, 9, м. Київ, 04112, Україна; e-mail: oncohema@ukr.net

For correspondence: Oleksandr Volf, Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education, Dorogozhytska st., 9, Kyiv, 04112, Ukraine; e-mail: oncohema@ukr.net